

יוסף טל (נולד 1910):

קונצ'רטו מס. 4 לפסנתר וליווי

אלקטרוני

בקונצרט רביעי זה לפסנתר של הקומפוזיטור הישראלי יוסף טל מושמע הליווי לא ע"י תזמורת מסורתית, אלא ע"י סרט קול, שעליו רשום בעזרת כלים אלקטרוניים התפקיד המוסיקלי. כשם שאין טעם להשוות קונצרט לכינור

של צ'יקובסקי עם קונצרט לכינור של ויולדי, במגמה להסיק את המסקנה שיצירתו של צ'יקובסקי עשירה מזו של ויולדי, כן יש להמנע גם כאן מהשוואות הן בצליל והן במבנה.

התהליכים האלקטרוניים פותחים אופקים חדשים לפני המלחין. אין הם מספקים דווקא צלילים עשירים יותר מאלה של התזמורת המסורתית, אלא מכוונים אל אפשרויות חדשות להרכבי מוטיבים מוסיקליים, משחררים מנוסחאות סטנדרטיות אשר אינן משקפות את חיי ימינו ובדרך זו תורמים האמצעים החדשיים האלה לפיתוח הלשון המוסיקלית. מן ההכרח שהתמונה האקוסטית המוזרה של הרקמה האלקטרונית הזו תתנגש עם תפיסה אסטטית של יופי אשר מבוססת י"ל תרבות מערבית מסורתית. לעומת זאת מהוה המוסיקה האלקטרונית גשר אל האיזאלים המזרחיים הנשענים כאן על תכנון יצירה ושיטת בצוע לפי ערכי השג מערביים. הסכנה למשחק טכני והמצאות אפקטים חיצוניים היא גדולה מאד, אך מי שאינו מעז, לעולם לא יתקדם. לעומת זאת חייב המלחין הפעיל בשטח חדש זה לזכור תמיד את המלים: "רבים שינו בעולם אך מעטים תקנו".